

אשליות

בעיות הפנימייה

מאת: יאנוש קורצ'אק.

"דאס קינד", דצמבר 1937, מס' 4

תרגום: בני סורקין

לילדים שֶׁלָנוּ אֵין רְשׁוֹת לְחַיּוֹת עַל פִּי רְצוֹנָם וְהַבְּנָתָם. עוֹסְקִים רַק בְּהַכְנָתָם לְחַיִּים הַעֲתִידִיִּים, לְכַשְׁיִתְבְּגָרוֹ – וּבִינְתֵימָם הֵם כְּבוֹלִים וּמְגַבְּלִים בְּזְכוּיֹתֵיהֶם. כָּל זֹאת בְּשֵׁם חֲנוּכָּם וּלְהַגְנָתָם, כְּבָכּוֹל, אֲבָל לְמַעֲשֵׂה – לְמַעַן צָרְכֵינוּ אָנוּ, וּלְמַעַן הַנּוֹחִיּוֹת שֶׁלָנוּ.

לְדִינוּ "מְחַנְכִים" בְּרוּחַ שֶׁל חֲבֵרוֹת צְבוּעָה. כָּל חֲסָרוֹנוֹתֵינוּ וְשִׁגְיֹאוֹתֵינוּ מְסֻתָּרִים מֵהֶם. מִן הַיְלָדִים מְצַפִּים לְנֶשֶׁךְ שְׁפָתֵים וְלִשְׁתֵּק; כָּל מְחָאָה וְהַתְּנַגְדוֹת מְצַדֵּם, וְלוֹ הַקְּלָה בְּיוֹתֵר, נְבִלְמוֹת עַל דְּיָנוּ בְּאוֹפֶן בְּרוּטָלִי. דְּרִישׁוֹתֵינוּ מֵהֶם מְשֻׁתְּנוֹת לְפָרְקִים: לְעֵתִים אָנוּ דוֹרְשִׁים מֵהֶם שְׂמֻחָה וּלְעֵתִים רְצִינּוֹת; לְעֵתִים נְאִיבִיּוֹת וּלְעֵתִים פְּקָחוֹת; לְעֵתִים – יוֹזְמָה, מְרָץ, שׁוֹבְבוֹת, מְשֻׁחָק, תַּקְוָה, וְעוֹד וְעוֹד, וְכָל אֵלֶּה נּוֹעֲדוּ לְמַלְא אֶךְ וְרַק אֶת הַצָּרְכִים שֶׁלָנוּ – לֹא אֶת שְׂלָהֶם.

דְּבָרִים אֵלֶּה וְעוֹד רַבִּים אַחֲרֵים הֵם הַגּוֹרְמִים לְכַךְ שֶׁהַיְלָד שׁוֹאֵף לְחַיּוֹת אֲדָם מְבַגֵּר: לְהַתְּבַגֵּר, לְהִשְׁתַּחַרֵּר, לְהִסִּיר מֵעַלְיוֹ אֶת הַכְּבָלִים, לְחַיּוֹת עֲצָמָי, לְחַיּוֹת בְּרִשׁוֹת עֲצָמוֹ. הֵם מְחַכִּים, חוֹלְמִים וּבַחֲלוּמִם – הַסּוֹף לְחַיֵּי הַעֲבָדוֹת. סוֹף סוֹף הַחֹפֶשׁ הַמְּיָחֵל.

לֹא נִיתַן לְהַצְבִּיעַ עַל קוֹ מְפָרִיד בֵּין תְּלוֹת בְּרִצּוֹנוֹ שֶׁל הַזּוּלָת לְבֵין הַחוֹפֶשׁ הָאִישִׁי. אוּלַי זֶה הַגִּיל?
– לֹא! בְּגָרוֹת גּוֹפְנִית? – גַּם לֹא! אִי-תְּלוֹת כְּלָלִית? – זֶה כֵּן!

– יֵשׁ לִי כֶּסֶף וְאֵנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת מָה שֶׁאֲנִי רוֹצֶה.

אִם בּוֹחֲנִים אֶת צְבוּר הַיְלָדִים בְּעֵינֵינוּ שֶׁל סוֹצִיּוֹלוֹג הַבוֹחֵן שֶׁכְּבָה חֲבֵרְתִית מְדַבְּרָת, אוּ כְּפִי שֶׁהִיסְטוֹרִיוֹן סוֹקֵר עִם-עֲבָדִים; אֲזִי הַנֶּעֱרַר מְשׁוּל לְאוֹתָם שֶׁבְּטִים מְתַקוֹמְמִים שֶׁמְאַבְקֵם צָלַח, וְהֵם עֲדֵן אֵינִם יוֹדְעִים מָה לַעֲשׂוֹת בַּחֹפֶשׁ שֶׁזֶה עֵתָה זְכוּ לוֹ, כִּי אֵין הֵם מְפִירִים עֲדֵן אֶת הָאֲמָצְעִים הַדְּרוּשִׁים לְחַיֵּי תְּרֻבוֹת; כְּבָר אֵין צָרְךְ לְבָרַח מִן הַמַּאֲסָר, אֲךְ מָה לַעֲשׂוֹת בַּחֹפֶשׁ שֶׁלְּפָתַע פְּתָאוֹם נֶפֶל בַּחֲלָקִים?

מְדַבֵּר אָנִי עַל בְּנֵי הַנֶּעֱרַר – שְׁתַּקְנוֹתָם הַכּוֹזִיבָה, לְשׁוּא חֲלָמוֹ וְחִכּוֹ. מֵתוֹךְ אַכְזָּבָה זֶה נוֹבַע הַרְצוֹן הַמִּתְמַיֵּד לְשָׁנוֹת אֶת רַמֹּת הַחַיִּים וְאֶת מְקוֹם הַעֲבֻדָּה, מְכַאֵן חֲסָר הַרְצוֹן לְקַבֵּל עֲצוֹת וְהוֹרָאוֹת מִהַמְּבַגְּרִים. זֹהִי חֲשָׁדָנוֹת כְּלָפִי הַהִישְׁגִים שֶׁלָנוּ, זֹהִי תַחֲוֹשֶׁת כְּשֶׁלוֹן, תַּחֲוֹשֶׁת מְפָלָה מִתְּקַרְבָּת.

הֵם אוֹמְרִים בְּלִיבָם: שׁוּב לְחַכּוֹת? לְמָה וְכַמָּה זְמַן עוֹד?

וְכֵן נּוֹצֵר חֲסָר אֱמוּנָה וְחֲשָׁדָנוֹת – לֹא רַק כְּלָפִי אוּכְלוּסִיִּית הַמְּבַגְּרִים, אֲלָא – רַע וּמְסַכָּן מְזֹאת – כְּלָפִי עֲצָמִים.

וְאוּלַי, יְדִידֵי הַיְקָר, עֲצָמָאוֹת בְּנֵי הָאָדָם הֵיא בְּכָל פִּיקְצָיָה, אֲשֶׁלָּה... וְאוּלַי כְּאֶשֶׁר בּוֹרְחִים מְפַקְדוֹת וְאִסוּרִים, שֶׁמֵהֶם אֲפָשֶׁר לְהַתְּחַמֵּק, נוֹפְלִים תַּחַת עַל שֶׁל חוֹבוֹת קָשִׁים הַרְבֵּה יוֹתֵר:

ישראל קורצ'אק קורצ'אק
اسرائيل تقرا كورنشاك

חובות שאינם מוכתבים על ידי איש, אילוּצים של עצמנו שצרכנו בחיינו אנו במו ידינו,
ומהם פשוט לא נתן להשתחרר?

המבגרים, המחנכים שלנו – אומרים בני הנער – אמרו על זה משהו, דברו על כך שיש
להתכונן לחיים, שבאות שנים קשות, הרבה יותר קשות משנות הילדות. מתברר
שלמבגרים יש בכל זאת יותר ניסיון.

קשה להבין את החיים...

